

NASZE ABC

### Elitaryzm kredytowy

Przed paru dniami, z okazji zmiany statutu Banku Polskiego, pismo nasze dało na tem miejscu wyraz obawom, jakie ta zmiana nasuwa ze względu na działalność kredytową naszej instytucji emisyjnej. Obawy te zwiększają się jeszcze na tle polityki, jaka już dotąd w tej dziedzinie się zaznacza.

Jak to szczegółowo wykazaliśmy wczoraj i przedwczoraj w artykułach rozpatrujących działalność Banku Polskiego, selekcja materiału wekslowego zasła tam już tak daleko, że obecnie — w dobie tak silnego kryzysu i powszechnego wyczerpania — od setek słabszego pod względem wypłatności materiału wekslowego jest czterokrotnie niższy niż nawet w okresie pomyślnej sytuacji przedkryzysowej. Coraz więc potężniejsza część naszego życia gospodarczego jest zupełnie odcięta od pomocy dyskontowej Banku Polskiego. A któż z niej korzysta?

Parę charakterystycznych cyfr porównawczych da nam odpowiedź.

Średnia wysokość sumy przypadającej na jeden weksel, która w początkach działalności Banku Polskiego w latach 1924 — 1926 wynosiła 710 — 780 zł., a w roku 1927 tylko 594 zł., w miarę poprawy gospodarczej i wzrostu cen stopniowo rosła, dochodząc do 752 zł. w roku 1930. Szczególnie jednak silny był jej wzrost w latach kryzysowych, bo w roku 1931 średnia ta wynosiła 820 zł., w r. 1932 — 934, a w r. 1933 podskoczyła do 1150, a w roku ubiegłym do 1213 zł.

Czegoż to dowodzi? Że kaliber klienteli otrzymującej kredyt wekslowy w naszej instytucji emisyjnej coraz bardziej rośnie. Jeśli uwzględnimy wzrost siły nabywczej pieniądza (mierzony indeksem cen hurtowych), to przekonamy się, że obecnie weksle w portfelu Banku opiewają na sumy trzy i pół raza wyższe niż w latach 1927 — 1928 a dwukrotnie wyższe niż jeszcze trzy lata temu. Klientela drobna została usunięta na rzecz grubszej i jakkolwiek w ogólnej sumie udzielanych przez Bank kredytów niewiele się zmieniło, to jednak korzysta z nich coraz bardziej ograniczona część życia gospodarczego.

W latach 1924 — 1926 na 100 mieszkańców państwa przypadało rocznie 8 weksli dyskontowanych przez Bank Polski, w latach 1927 — 1931 cyfra ta podniosła się powyżej 11, dochodząc w r. 1929 prawie do 17, jednak w r. 1932 spadła ona do 9, w r. 1933 do 7, a w r. 1934 wykazał już tylko 5 i pół weksli rocznie na 100 mieszkańców. Klientela zatem grubsza zyskała na poparciu ze strony Banku Polskiego tyle właśnie, ile straciła usunięta z niego i na własne siły w borykaniu się z kryzysem skazana klientela drobna.

A oto drugie znamienne porównanie. W roku 1928 na weksle dyskontowane w Warszawie przypadało tylko niespełna 23 proc. całego dyskonta Banku Polskiego, to znaczy, iż prawie trzy czwarte jego pomocy kredytowej szło dla całego kraju. Jeszcze w roku 1931 udział Warszawy (50 i pół proc.) nie dochodził do jednej trzeciej, teraz jednak zbliża się już do połowy, gdyż w roku 1934 na weksle warszawskie przypadało 44 proc. całości, a w roku zeszłym 46 proc. Kurczy się więc pomoc bankowa dla prowincji na rzecz stolicy.

Ale kto z niej korzysta? Ilość weksli warszawskich zdyskonto-

## Rewolucja w Grecji stłumiono

### Organizatorzy powstania bęą straceni

### Udział Venizelosa niewyjaśniony



Venizelos — duchowy wódz powstania.

#### Udział Venizelosa?

ATENY, 2.3. (PAT). — Ateńska Agencja Telegraficzna donosi:

„Od dwóch blisko miesięcy rząd grecki miał informacje, że niektórzy oficerowie rezerwy, należący do partii venizelistów i posłuszni podszeptom byłego generała Plastirasa, przygotowywują ruch powstańczy. W tym samym czasie partia venizelistów prowadziła kampanię przeciw rządowi a żywą agitację uprawiała t. zw. Liga Republikańska. Pewne dzienniki podały nawet wiadomość, że Plastiras potajemnie przybył na granicę grecko-bułgarską, ale widząc, że przygotowania nie są dostateczne, wyjechał do Cannes.

W ostatnich dniach venizeliści zorganizowali masową sprzedaż papierów na giełdzie, grając na niższe. Ruch powstańczy ujawnił się wczoraj wieczorem przedewszystkiem w arsenale na Salaminie, gdzie po krótkiej potyczce z wartownikami, 30 oficerów armji i marynarki zdołało zająć 5 okrętów wojennych. Natychmiast po tem ministrowie Wojny i Marynarki wydali rozkazy zarządzające surowe represje. Wysłano wojska na wybrzeże i w górę na przeciw arsenału i ustawiono tam dwie baterje gotowe do otwarcia ognia przeciwko buntownikom.

LONDYN, 2.3. (PAT). — Agencja Reutersa donosi z Aten: Według informacji prasy ateńskiej, gubernator Krety zwrócił się do przebywającego tam stałe Venizelosa z żądaniem wyjaśnienia jego stosunku wobec buntu, który, jak zaznaczył gubernator Venizelosi, poprzedzony został gwałtowną kampanją prasową ze strony dzienników venizelistowskich przeciw obecnemu rządowi Tsaldarisa.

LONDYN, 3.3. (PAT). Agencja

wanych przez Bank w ciągu roku, która przed 6 laty wynosiła 1.300.000, teraz spadła poniżej 350.000, jakkolwiek suma wypłacona za dyskont wzrosła z 800 do 1000 milionów. Średnia wysokość weksli warszawskich, wynosząca 630 zł. w r. 1928, a jeszcze w r. 1931 niewiele ponad 1000 zł., a w roku 1933 doszła do 2770 zł., a w roku ubiegłym do 2980, t. zn. jest teraz 5 razy (a przy uwzględnieniu spadku cen prawie 9 razy) wyższa niż 6 lat temu. Tymczasem na prowincji zmiany zasła w tym czasie były niewielkie (średnia podniosła się z 623 zł. w r. 1928 do 806 w r. 1934).

A zatem: wielkie przedsiębiorstwa, wielkie centralne instytucje, słowem sama „śmietanka“ — oto obecna klientela Banku Polskiego, z którego „szary człowiek“ został usunięty prawie zupełnie. Jakże przy takim elitaryzmie kredytowym ma się sku-

Reutera donosi z Aten, że Venizelos opowiedział się za rebeliantami.

#### Spokój

Od władz cywilnych i wojskowych napływają wiadomości o tem, że garnizony we wszystkich miastach zachowują wierność dla rządu i że całkowity spokój panuje wszędzie. W tymże czasie doszło do próby buntu w szkole wojskowej w Euelpides, dokąd wtargnęło 15 oficerów rezerwy w towarzystwie członków t. zw. Ligi republikańskiej. Napastnicy zostali wkrótce zmuszeni do poddania się. Trzeci i ostatni wypadek buntu zaszedł w koszarach bataljonu w Euzones w Atenach.

15 oficerów, stronników Plastirasa, korzystając z nieobecności oficerów bataljonu, zajęło koszarę i zamknęło się tam, usiłując stanąć na czele żołnierzy. Rząd wezwał zbuntowanych do złożenia broni, ale wobec ich odmowy zarządził bombardowanie z dział. Około godziny wpół do drugiej w nocy buntownicy skapitulowali. W walce tej zginęło 3 osoby, a około 10 odniosło rany.

Około godz. 7-ej zrana wojska rządowe wkroczyły do arsenału. 5 okrętów zajętych przez buntowników zdołało wyjść na morze. Cała armja lotnicza, zarówno jak armja lądowa, pozostaje wierna rządowi.

#### Rząd panem sytuacji

ATENY, 2.3. (PAT). — Urzędowa Agencja Grecka podaje: Prezes rady ministrów Tsaldaris wystosował następujące oświadczenie do narodu:

„Kilku warcholów zbuntowało się przeciwko legalnemu rządowi kraju w arsenale morskim, w dwóch kompaniach w Euzones i w szkole Euelpides. Rząd przy pomocy swych sił zbrojnych, które walczyły wiernie i z oddaniem, stłumił usiłowania antypaństwowe i jest całkowicie panem sytuacji. Naród grecki może być zupełnie spokojny. Rząd, który w ciągu dwóch lat podjął wszelkie wysiłki, aby opanować reakcję, znajduje się obecnie wobec konieczności działania z surowością przeciwko agitatorom i zapewnienia na zawszeładu oraz spokoju obywatelom greckim. Mamy obowiązek złożyć szluszny hołd po ległym i rannym w tej walce, jak również wszystkim siłom zbrojnym kraju“.

#### Stan wojenny

ATENY, 3.3. (PAT). Korespondent Havasa donosi: Kłopoty, opanowane przez rebeliantów, przybyły do Lasude na Krecie, lecz brak

tecnie rozwijać walka z kryzysem na szerokim froncie naszego życia, w którym brak kapitałów obrotowych i posucha kredytowa najdotkliwiej odczuwać się dają właśnie na drobnych placówkach gospodarczych?

Byłby zatem czas najwyższy pomyśleć o tych, ostatnio tak zaniedbanych, potrzebach naszego zbiorowego organizmu. Niestety — mimo zarysowującej się już tendencji stopniowego zwiększania obiegu pieniężnego, Bank Polski ma nowo uzyskanych środków finansowych używać w pierwszej linii na zakup papierów wartościowych, co grozi bodaj że jeszcze większym elitaryzmem w kredycie krótkoterminowym, niż nawet dotąd. Ale czy to jest właściwa droga do zwalczania kryzysu w jego całej rozpiętości, a przedewszystkiem na jego najbardziej zagniętym odcinku: na froncie „szarego człowieka“?

M. Grz.

jest dokładnych wiadomości o rozwoju wypadków na wyspie.

W Atenach panuje spokój. W całym kraju zaprowadzony został stan wojenny. Dzienniki opozycyjne nie wychodzą. W kołach dobrze poinformowanych sądzą, że dzień dzisiejszy będzie decydujący.

Rada Ministrów zdecydowała zmobilizować wszystkie okręty wojenne, które pozostały wiernie rządowi, i wysłać je przeciwko rebeliantom. Jeszcze dzisiaj wieczorem hydroplany wojskowe mają rozpocząć bombardowanie statków wojennych, opanowanych przez zbuntowane załogi.

Utworzona została nadzwyczajna Rada Wojenna. Jutro buntownicy staną przed sądem wojennym, od którego wyroku nie przysługują im prawa apelacji.

W stosunku do deputowanych i polityków opozycyjnych zastosowano areszt zapobiegawczy. Kilku przywódców opozycji zdołało się ukręć.

#### Powstańcy opanowali Kretę

PARYŻ, 3.3. (PAT). Agencja Havasa donosi z Aten: Wszelka komunikacja z Kretą została przerwana. Wobec braku jakiegokolwiek wiadomości od gubernatora wyspy, zachodzi obawa, że Kreta została całkowicie opanowana przez rebeliantów. Minister Wojny Condylis oświadczył, iż nie posiada żadnych wiadomości o ruchach buntowników.

#### Mobilizacja dwóch roczników

ATENY, 3.3. (PAT). Korespondent Havasa donosi: Minister Spraw Zagranicznych, Maximos, podał się do dymisji. Tekę po nim objął premier Tsaldaris. Rząd ogłosił mobilizację dwóch roczników marynarki i dwóch roczników armji lądowej.

Dzienniki donoszą o wybuchu dynamitowym przed mieszkalniem Ministra Wojny, Condylisa. Wybuch nie wyrządził żadnych szkód. Według innej wersji, kłó mieszkanka min. Condylisa odhyla się strzelaninami. Rząd zwrócił się z odczwą do ludności, zapewniając ją, że bunt zostanie za wszelką cenę stłumiony.

## Fikcyjny legionista przed sądem

### Sensacyjna rozprawa przed sądem w Złoczowie

LWÓW, 3.3. — Sąd Okręgowy w Złoczowie rozpatrywał ciekawą sprawę radnego miejskiego, niejakiego Władysława Adama T. ze Złoczowa, oskarżonego o to, iż celem osiągnięcia korzyści majątkowej złożył w P. K. U. w Złoczowie różne dokumenty, stwierdzające, niezgodne z prawdą, rzekomo odbył przez niego służbę w 2 pułku piechoty legionów w czasie od 15. 10. 1914 r. do 17. 2. 1918 r. i na tej podstawie domagał się od D. O. K. VI Lwów zaliczenia 3 lat, 4 miesięcy i 2 dni do wysługi emerytalnej.

#### 12-LETNI ŻOŁNIERZ

Już w czasie śledztwa ujawniło się, że oskarżony w czasie wojny światowej liczył 12 lat i uczęszczał do szkoły w Złoczowie, co stwierdzili nauczyciele i dokumenty szkolne. Nie mógł zatem służyć w legionach.

Oskarżony tak w śledztwie, jak i na rozprawie do winy się nie przyznał, twierdząc, że faktycznie służył w legionach i tylko w czasie urlopow dojeżdżał do Złoczowa na edukację, „dokumenty jednak w sprawie służby wojennej“ w wymienionym wyżej terminie nie może przedłożyć.

W wyszukiwaniu tych doku-

mentów pomógł mu sąd, który zwrócił się do archiwów podanych przez oskarżonego pułków, gdzie jednak oskarżony w spisach nie figuruje.

#### NADAŁ SOBIE ODZNAKĘ

Przesłuchany na rozprawie komendant P. K. U. Złoczów, mjr. Skorwid, stwierdził, że przyjął od oskarżonego podpisane przez trzech świadków „zgłoszenie“ i odesłał je do D. O. K. VI Lwów, nie wnikając w prawdziwość treści zgłoszenia, gdyż to nie leżało w jego kompetencji. Świadek stwierdził dalej, że oskarżony przyznał się przed nim, iż „Krzyż Niepodległości“ nie otrzymał legalnie, lecz przyczepił sobie ten krzyż samowolnie, wstydząc się przed kolegami, że mu tej odznaki odmówiono.

#### BCHA Z SZKOLNEJ ŁAWY

Jako następny świadek zeznał inspektor szkolny, p. Glowacki, który uczył oskarżonego w czasie od września 1916 roku do marca 1917 roku w drugiej klasie wydziałowej w Złoczowie, lecz nie mu wiadomo, by oskarżony w tym czasie był legionistą, o czem bezspornie wiedziałby, gdyby to było prawdą.

## Triumf Turskiej-Bandrowskiej

### na wielkim koncercie w New-Yorku

NEW - YORK, 2.3. W wypełnionej sali Carnegie - Hall w Nowym Jorku odbył się pierwszy z cyklu zapowiadanych w Ameryce koncertów znakomitej śpiewaczki polskiej p. Ewy Bandrowskiej - Turskiej.

Wśród wyborowej i bardzo wy-

magającej publiczności amerykańskiej odniosła artystka polska wspaniały sukces. Prasa podkreśla muzykalność, wspaniałe warunki głosowe i maestrię wykonania wielkiej artystki polskiej.

## Ksiądz katolicki

### oskarżony o obrazę rządu

KRAKÓW, 3.3. — W czwartek 7 b. m. rozpocznie się w Sądzie Grodzkim w Niepołomicach proces przeciwko księdzu Jayce, wikararzu z Niegowicy, oskarżonemu o występki z art. 127 i 170 K. K., polegający na obrazie rządu i rozświecaniu nieprawdliwych wieści.

Ks. Jayko wygłosił dn. 25 listopada ub. roku kazanie w kościele

niegowickim, w którym omawiając stosunki panujące w Meksyku, powiedział m. in., że „w rządzie polskim są masoni, to jest rzeczą jasną, a masoni to są ludzie, którzy walczą z kościołem katolickim“.

Doniesienie przeciwko księdzu Jayce wniósł kierownik szkoły w Niegowicy, Karol Nowosielski przez miejscowego Strzelca.

## Lawiny w Alpach zasyłyły

### linię kolejową Rzym—Paryż

PARYŻ, 3.3. (PAT.). Wskutek niepogody i ustawicznych deszczów w wielu miejscowościach rzeki wystąpiły z brzegów. Sygnalizują wypadki powodzi w okolicach Bordeaux, Tuluz, Aude i wielu innych.

W Alpach opady śnieżne osiągnęły oddawna niebywałe rozmiary.

Wczoraj po przejeździe pociągu pośpiesznego Paryż — Rzym

przez granicę włosko-francuską, na tor kolejowy runęła olbrzymia lawina śnieżna.

PARYŻ, 3.3. (PAT). W Saint Jean Maurienne trzy nowe lawiny zatrasały linię kolei Paryż — Rzym na przestrzeni 200 metrów. Śnieg leży na torze na głębokości 15 mtr. Trzeba będzie pracować trzy dni dla przywrócenia prawidłowej komunikacji.

## Gubernator Kłajpedy odwołany

### Ustępstwo Litwy pod naciskiem Berlina

PARYŻ, 3.3. (PAT). Agencja Havasa donosi z Kowna: Gubernator Kłajpedy Navakas ma otrzymać urlop zdrowotny. Nie jest wykluczone, że Navakas nie powróci już na swe stanowisko, chociaż pogłoski o jego ustąpieniu zostały zdementowane.

Misja Navakasa, który potrafił uładować w r. 1933 zamach narodowych socjalistów, wskutek czego sięgnął na siebie ich nienawiść, została ukończona.

Ustąpienie Navakasa można uważać jako krok w kierunku uspokojenia kraju.

#### Znowu konferencja

Lawała z amb. sowieckim

PARYŻ, 3.3. (PAT.). Wczoraj popołudniu minister Spraw Zagranicznych Laval ponownie przyjął ambasadora sowieckiego Potemkina, z którym odbył dłuższą konferencję.

#### UMIAŁ OPOWIADAĆ

Świadek Józef Gelb, sekretarz gminy w Przemyślanach, b. legionista, stwierdził, że wydał oskarżonemu zaświadczenie o jego służbie w 2 p. legionów, polegając na jego opowiadaniach na temat różnych epizodów z przeżyć bojowych 2 p. legionów.

#### NOWI ŚWIADKOWIE

Na wniosek obrocy sąd dopuścił jeszcze dwóch nowych świadków, mianowicie: plk. dr. Stefanowskiego z Warszawy, oraz ks. Patrycego Antosza z Gniezna i innych wyższych oficerów, którzy mają jakoby rozpoznawać oskarżonego legionistę z r. 1915. Wobec tego rozprawę odroczone.